

Asia: VN/25323/2021

Luonnos valtioneuvoston huoltovarmuusselonteoksi

Lausunto Utlåtande

Lausunnot lukuun 1. Johdanto

Utlåtande om kapitel 1 Inledning

Kiitämme mahdollisuudesta lausua huoltovarmuusselontekoon liittyen. Oheinen lausuntomme koskee luonnosta sen koko laajuudessaan:

Huoltovarmuusselonteko käsittelee kattavasti, vaikkakin ylätasolla lähitulevaisuuden huoltovarmuuteen liittyviä haasteita ja näkökulmia. Ilmastonmuutos ja siihen liittyvä siirtymä hiilineutraaliin energijärjestelmään, digitalisaatio ja kyberturvallisuus, hybridiuhat ja muut toimintaympäristöön uhat haastavat luonnoksessa kuvatusti myös huoltovarmuutta kokonaisvaltaisella tavalla. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi ja äkillisesti myös huoltovarmuuden toimintaedellytyksiin, mikä korostaa aivan erityisesti toimivan ja yhteisen tilannekuvan ylläpitämisen ja tehokkaan jakamisen merkitystä. Lisäksi toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten hallitseminen edellyttää enenevissä määrin sellaisten toimintamallien kehittämistä, jotka mahdollistavat nopean ja ketterän reagoinnin mahdollisesti hyvin nopeasti muuttuviin tilanteisiin. Toimintamallien ja muutosten hallitsemiseen liittyvien muiden toimenpiteiden toteuttamisen ja jalkauttamisen varmistamiseksi toimenpiteiden sekä niiden toteutus- ja seurantavastuiden tulee olla ehdottoman selkeitä.

Sähköenergiajärjestelmän kannalta erityisesti siirtymä hiilineutraaliin energijärjestelmään, eli energiamurros, aiheuttaa perustavanlaatuisia muutoksia sekä sähkön tuotannon, kulutuksen ja sähköjärjestelmän rakenteisiin. Näiden muutosten vaikutusten ymmärtäminen tulee olemaan ratkaisevaa myös huoltovarmuuden kansallisen varautumisen hyvän tason ylläpitämiseksi energiamurroksen eri vaiheissa. Luonnoksessa todetulla tavalla yksi huoltovarmuuden kannalta tärkeimmistä tekijöistä on energiatuotannon monipuolisuus. Huoltovarmuuden kannalta keskeistä olisikin luoda ja ylläpitää erityisesti ajantasaista ymmärrystä siitä, mitä mikä on monipuolisuuden merkitys ja mitä sen ylläpitäminen tarkoittaa ja vaatii sekä lähivuosina että pidemmällä tulevaisuudessa energiamurroksen aikana. Sähköenergiajärjestelmän kannalta erityistä huomiota

tulisi lisäksi kiinnittää energiaintensiivisen talouden rakenteen ja ulkomaisten kulutushyödykkeiden, esimerkiksi energiajärjestelmän toiminnan kannalta kriittisten laitteiden ja varaosien, saatavuuteen. Näiden vaikutusten hallitsemiseksi voi olla tarpeen pohtia entistä laajemmin myös tapoja tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Sähköenergiajärjestelmän näkökulmasta myös tiivis eurooppalainen yhteistyö ja sääntelyyn vaikuttaminen sekä sähkön riittävyyteen liittyvien tekijöiden huomioiminen ovat keskeisiä toimenpiteitä myös huoltovarmuuden hyvän tason ylläpitämiseksi.

Lausunnot lukuun 2. Kansainvälinen yhteistyö

Utlåtande om kapitel 2 Internationellt samarbete

-

Lausunnot lukuun 3. Huoltovarmuuden toimintaympäristön kehitys ja sen vaikutukset

Utlåtande om kapitel 3 Utveckling av försörjningsberedskapens verksamhetsmiljö och effekterna av denna utveckling

-

Lausunnot lukuun 4. Kansalaisvarautuminen

Utlåtande om kapitel 4 Medborgarnas beredskap

-

Lausunnot lukuun 5. Huoltovarmuuden toimintamalli

Utlåtande om kapitel 5 Verksamhetsmodell för försörjningsberedskapen

-

Lausunnot lukuun 5.1.5 Sektorikohtaisen varautumisen lähtökohtia

Utlåtande om kapitel 5.1.5 Utgångspunkter för den sektorsvisa beredskapen

-

Lausunnot lukuun 6. Sotilaallinen huoltovarmuus

Utlåtande om kapitel 6 Militär försörjningsberedskap

-

Lausunnot lukuun 7. Huoltovarmuuden kehittämislinjauksia

7.1 Huoltovarmuuden taloudelliset resurssit

Utlåtande om kapitel 7 Riktlinjer för utveckling av försörjningsberedskapen

7.1. Ekonomiska resurser för försörjningsberedskapen

-

7.2. Huoltovarmuuslainsäädännön ajantasaistaminen

7.2. Uppdatering av försörjningsberedskapslagstiftningen

-

7.3. Sektorikohtainen varautumisen ja yhteistyön kehittäminen sekä osaamisen varmistaminen

7.3. Utvecklande av den sektorsvisa beredskapen och det sektorsvisa samarbetet samt säkerställande av kompetensen

-

7.4. Verkostomallin kehittäminen sekä jatkuvan yhteiskunnallisen vuoropuhelun tarve

7.4. Utveckling av nätverksmodellen och behovet av en kontinuerlig samhällsdialog

-

Lausunnot liitteeseen 1

Utlåtande om bilaga 1

-

Muut selontekoa koskevat yleiset kommentit

Övriga allmänna kommentarer om redogörelsen

-

Rauhala Tuomas
Fingrid Oyj - Voimajärjestelmän käyttö